

| Da Støden blev "centrum"

PAPERBOY Juni 2017

Tekst: cand.mag. Per Steenholdt

Støden er i dag meget trafikeret. Den bruges af mange, når man skal "op i byen", ligesom man kan gå "ned i Støden". Den har altid ligget i udkanten af "den historiske bymidte", men har i en kort årrække godt kunne kaldes centrum. Gaden er gammel og fra tidlig middelalder.

Navnet er også gammelt og findes på det ældste kort fra 1677. Lotte Fang har efter min opfattelse helt ret, når hun nævner, at "Stød" i gammelt sprogbrug kunne betyde en mindre bakke. I middelalderen har gaden formentlig ikke reelt ført ud af byen, men kun til den nævnte kilde. I 1761 på det ældste nøjagtige kort, kan man se bebyggelsen er meget spredt. Den sidste ejendom, der beskrives på venstre hånd, når man kom fra Skomagergade, var "Den såkaldte Bondegaard, en stiftelse oprettet af Herluf Trolle. Ser man beskrivelsen af gården, har der nok ikke boet fattige, men gården kan måske have givet et økonomisk tilskud til de "Fattigboder" Herluf Trolle havde opført i Bredgade, mens han var lensmand i Roskilde omkring 1560.

Det synes på mange måder, som om det har været den billige ende af byen, men gaden bliver langt vigtigere, da man opfører kasernen på Helligkorsvej i 1913. Helligkorsvej bliver en rigtig vej, og man kan køre helt til Margretehåb. Da Byvolden bliver anlagt i 1918, bliver Støden mere trafikeret og får stor betydning for, hvordan man kommer ind og ud af byen.

Fotoet, et af de få fra Lokalarkivet hvor der er dato, er fra den 29. september 1966. Det er formentlig datoen hvor billedet er fremkaldt. Her er "Soften" i centrum, og netop Soften var centrum for den begyndende ungdomskultur. De unge var i 1960'erne blevet nogen med fritid og penge. En softice kunne man købe andre steder, men her kunne de unge "hænge ud i timer" og fodre den opstillede jukebox. Jeg har da været der, men ikke ofte.

Jeg husker ikke året, hvor "Soften" åbnede, eller hvornår den lukkede. Der er givetvis roskildensere, der husker det bedre end jeg. Jeg er dog ret sikker på, at det var nogle år før fotoet blev taget, men tror ikke den eksisterede ret meget længere.

Roskildensere, der har set billedet, husker også at frisøren tidligere havde rummet fiskeforretning i flere år. Senere kom der "Pølse Poul", der af onde tunger blev kaldt "Kakerlakbar". På modsatte side af gaden kom Hans' Grill. Husker personligt at her fik man byens bedste Bøf Sandwich – og ja det var før det hed burgere. En del husker formentlig også Shell-tanken. Den fik som så meget andet i Støden ikke nogen lang levetid. Ser man i BBR registeret er den ældste ejendom i Støden opført i 1935.

Andelsboligforeningen af 1899, der nu er en del af BOSJ, startede med at købe en ejendom på hjørnet af Borgerdiget og Helligkorsvej. Den blev nedrevet og grunden solgt. Det er et pudsigt sammentræf, at det netop er den forening, der byggede ejendommen på hjørnet af Støden og Byvolden. Ejendommen blev annonceret til udlejning i december 1993.

Så kommer man fra Helligkorsvej i dag og skal op i byen, er der intet der viser, at der i 1960erne lå en lille bygning af gasbeton der gjorde, at Støden i en periode var centrum for en begyndende ungdomskultur.

I samarbejde med Per Steenholdt er der i november 2017 tilføjet disse bemærkninger:

Et foto fra 1965, hvor både frisørforretningen og fiskeforretningen får rykket deres facader et par meter tilbage i forb. med en udvidelse af Støden, har givet anledning til nogle fejlfortolkninger. Man kan få det indtryk at fiske- og frisørforretningerne rives helt ned, og at frisørforretningen siden genopbygges og udvides med fiskeforretningens areal. Hvis man ser på det billede, som er over artiklen kan man se, at der er en markise, der stikker frem mellem frisøren og soft-ice baren, og den tilhører fiskeforretningen. Soft-ice baren bliver nogle år senere ombygget til grillbar, og alle tre forretninger rives ned i 1970'erne for at give plads til en udvidelse af Shell-tanken.

Og så har der sneget sig en faktisk fejl ind i teksten, idet det kan slås fast, at det ældste hus i Støden er Støden 2 fra 1880.

Bemærkninger v/Kurt Buchtrup